

Sygn. akt III Ca 1773/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Gabriela Sobczyk

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2015 r. na rozprawie sprawy

z wniosku Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziału Terenowego w O.

przy udziale H. J. (1), B. K., J. K., G. D., A. D. (1), R. J., R. D., A. D. (2), A. D. (3), P. D., M. D., A. D. (4) i Ł. K.

o stwierdzenie nabycia spadku po J. J. (2)

na skutek apelacji uczestniczek postępowania A. D. (1), B. K. i J. K.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 12 maja 2009r., sygn. akt I Ns 1247/08

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSR del. Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 1773/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy

w O. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po J. J. (2), zmarłym w dniu 17 02 2004 r. twierdząc, iż spadkodawca pozostawił po sobie długi z tytułu należności czynszowych za lokal stanowiący własność Skarbu Państwa.

Uczestnicy postępowania H. J. (2), H. J. (1), B. K., J. K., G. D. i A. D. (1) nie oponowali przeciwko wnioskowi

oraz potwierdzili zapewnienie spadkowe złożone przez H. J. (2) na rozprawie

w dniu 3 03 2009r. potwierdzające, iż spadkodawca w chwili śmierci miał żonę

i pięcioro dzieci i nie sporządził testamentu, nie składali oświadczeń o przyjęciu ,

bądź odrzuceniu spadku, nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia,

nie były też zawierane umowy o zrzeczenie się dziedziczenia po nim.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w postanowieniu z dnia 12 05 2009 r. stwierdził, że spadek po J. J. (2) zmarłym dnia 17 02 2004 r., ostatnie stale zamieszkałym w Z. na podstawie ustawy nabyli: jego żona H. J. (2) w (...) części oraz jego dzieci H. J. (1), B. K., J. K., G. D. i A. D. (1) po(...) części każde z nich oraz orzekł o kosztach postępowania.

W ustalonym stanie faktycznym, w motywach orzeczenia przywołał regulacje art. 926 k.c., art. 931 § 1 k.c. uznał i wskazał w sentencji osoby nabyły spadek na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia.

O kosztach postępowania orzekał na mocy regulacji art. 520 § 1 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyły **uczestniczki postępowania: J. K., B. K. i A. D. (1)**, które wniosły o uchylenie postanowienia i uznanie,

iż odrzucają spadek po zmarłym J. J. (2), ponieważ nie posiadał on żadnego majątku i nie są w stanie płacić jego zobowiązań finansowych. Oświadczeń

o odrzuceniu spadku nie złożyły, gdyż nie znały procedury, a toku postępowania

nie posiadały pełnomocnika i nie rozumiały kierowanych do nich słów.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni **Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w O.** wносиła o oddalenie apelacji i zasądzenie od uczestniczek A. D. (1) i B. K. zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podniosła, iż termin do składania oświadczenia o odrzuceniu spadku jest terminem ustawowym, zatem nie ma możliwości jego przedłużenia.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował wniosek, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia nie były kwestionowane w apelacjach, mają podstawę w informacjach zawartych we wskaza-nych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wiarygodnych źródłach dowodowych

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest prawidłowa.

Jednakże po wydaniu zaskarżonego orzeczenia uczestniczki postępowania B. K. i J. K. złożyły oświadczenia o odrzuceniu po nim spadku, a Sąd Rejonowy w Zabrze w prawomocnym postanowieniu wydanym sprawie o sygn. akt I Ns 1451/09 zatwierdził ich uchylenie się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia tych oświadczeń.

W następstwie tego – stosownie do regulacji art. 1020 k.c. - zostały one wyłączone od dziedziczenia po J. J. (2) tak jakby nie dożyły one otwarcia spadku

- co w konsekwencji - stosownie do art. 931 § 2 k.c. - powoduje, że udział spadkowy tych spadkobierców przypadają ich dzieciom w częściach równych.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika przy tym, iż oświadczenie

o odrzuceniu spadku po J. J. (2) złożyła także pozostali – poza H. J. (2), która zmarła w dniu 2 07 2009r. –wskazani w zaskarżonym orzeczeniu spadkobiercy J. J. (2), co wymaga dokonania oceny skuteczności tych oświadczeń i w tym

celu wyjaśnienia, czy doszło do zatwierdzenia uchylecia się przez nich od skutków prawnych niedochowania terminów do złożenia tych oświadczeń.

W konsekwencji tego po wydaniu przez Sąd Rejonowy - prawidłowego

w chwili ferowania zaskarżonego postanowienia - ***doszło do tak istotnej zmiany stanu sprawy, iż w jej materiale należy uznać, iż jej istota nie została dotychczas rozpoznana, a jej dalsze rozpoznawanie jest uzależnione od ustalenia prawidłowego kręgu osób zainteresowanych, wezwania ich do udziału w sprawie i umożliwienia im zajęcia stanowiska oraz uzupełnienie postępowania dowodowego niemal w całości.***

Równocześnie kontynuowanie rozpoznawania sprawy przez Sąd odwoławczy spowodowałoby, że poczynione w sprawie ustalenia faktyczne - dotyczące nowych istotnych okoliczności sprawy - nie podlegałyby żadnej kontroli instancyjnej, co pozbawiłoby nowych potencjalnym spadkobierców J. J. (2) faktycznie jednej z instancji orzeczniczej.

W połączeniu z powyższym oraz z doniosłym znaczeniem dla obrotu prawnego mającego zapasć w sprawie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku

po J. J. (dotyczy ono sukcesji ogółu przynależnych mu i podlegających dziedziczeniu praw oraz odpowiedzialności za jego długi) czyniło to koniecznym uchylene zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Reasumując z podanych względów orzeczono jak w sentencji w oparciu

o regulację art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę weźmie pod uwagę zawartą powyżej ocenę prawną oraz podejmie z urzędu czynności w celu wyjaśnienia czy doszło do skutecznego odrzucenia przez uczestników postępowania G. D.,

A. D. (1) i H. J. (1) spadku po J. J. (2).

Następnie w wymaganym prawem zakresie uzupełni krąg uczestników postępowania, umożliwi im zajęcie stanowiska w sprawie i ponownie z urzędu przeprowadzi czynności dowodowe w celu ustalenia osób, które skutecznie nabyły spadek po J. J. (2).

SSR del. Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Gabriela Sobczyk